

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Lázeň 1971

JEDNOTNÝ KLUB PRACUJÍCÍCH DO NOVÉ SEZÓNY 1971/1972

Od září tohoto roku začíná v Jednotném klubu pracujících nová sezóna. Položili jsme vedoucímu JKP s. Bronislavu Ludmilovi několik otázek, týkajících se programů a činnosti JKP v sezóně 1971 až 1972.

SOUDRUHU VEDOUCÍ, JAK DALEKO JSOU PŘÍPRAVY NOVÉ SEZÓNY V JKP?

V našem zařízení jde prakticky již o osmou sezónu od doby založení JKP. Každým rokem se během posledních tří měsíců, to znamená června, července a srpna, pečlivě připravuje celá činnost klubu pro nastávající sezónu. Na všech úsecích je třeba pečlivě promyslet a vybrat vhodný, kvalitní a poutavý program, kterým bychom uspokojili širokou, ale i různorodou obec návštěvníků a posluchačů. Nejnáročnější práce bývá vždy na úseku koncertů a divadel. U divadel jsme v předešlé sezóně neměli moc šťastnou ruku. Byl to pro nás zaměstnanec opravdu perný rok, kdy se střídala onemocnění herců s nekvalitně nastudovanou hrou, se změnami repertoáru divadel, které k nám zajíždějí atd. I plán koncertů je letos pečlivě připraven, jen nás mrzí malý zájem o tak krásnou kulturu. Vždyť se můžeme právem chlubit tím, jak kvalitní a hodnotné koncerty tzv. vážné hudby uvádíme! A věřte, že kolikrát nás bolí srdce, když nahlédneme do sálu, kde sedí dvacet posluchačů. Možná, že si to naši občané ani neuvědomí, kolik práce se musí vynaložit k uspořádání takové jediné akce. Byli bychom rádi, aby nám více pomáhaly Závodní výbory, které jsou členy JKP, aby se zamysleli nad touto malou návštěvou spolu se svými kulturními referenty a věřím, že mnozí lidé by i rádi navštěvovali naše akce, kdyby byli na svých pracovištích vždy a včas informováni o tom, co se připravuje a jaké jsou možnosti.

V LOŇSKÉM ROCE ZAČAL JKP ORGANIZOVAT PRAVIDELNÉ AKCE PRO ŠKOLNÍ A PŘEDŠKOLNÍ MLÁDEŽ. CO JE PRO MLÁDEŽ PŘIPRAVENO PRO TENTO A PŘÍŠTÍ ROK?

Tak zde musím říci, že máme velkou radost. Zavedli jsme v loňském roce předplatitelský cyklus divadelních her pro děti. Věřte mi, že je to moc hezký pocit, vidět plný sál rozradostněných dětských tváří, sledovat stoprocentní kontakt mezi hercem a mladým divákem. Pochopitelně, že i zde budeme dále pokračovat dalším předplatitelským cyklem pohádek, veselých estrád, soutěží apod. Budeme také pokračovat i na úseku výchovných koncertů pro mládež hranických škol. V loňském roce se nám podařilo navázat dobrý kontakt s hranickými ZDŠ a tyto pořady uvádíme v době vyučování, což je pochopitelně náplní osnov. Snad se nám již konečně podaří dokončit adaptaci budovy TUNEL, kde má své působiště náš Maňáskový soubor a zavést tak pravidelné nedělní představení maňáskového divadla pro ty nejmenší.

KAŽDÝM ROKEM BÝVÁ VELKÝ ZÁJEM O KURSY, KTERÉ JKP POŘADÁ PO CELÝ ŠKOLNÍ ROK. DO JAKÝCH KURSŮ SE MOHOU ZÁJEMCI LETOS PŘIHLÁSIT?

Naše kursy ukončuje každým rokem průměrně 300 absolventů. Jak patrně, je to úctyhodný počet. Musíme ale doplnit, že učíme ve velmi ztížených

podmínkách, s omezenou kapacitou, takže zájemců o naše kursy je mnohem víc. Jedná se zde o kursy hudební — hra na klavír, harmoniku a kytaru, kursy jazykové — angličtina a němčina pro začátečníky a pokročilé, kurs šití, pletení na stroji, kurs esperanta, sportovního bridže a velmi žádané kursy společenského tance a chování. Jen samostatně z těchto tanečních kursů nám ročně vychází v průměru 250 až 300 absolventů.

JE MOŽNO SE JEŠTĚ DO NĚKTERÉHO PŘIHLÁSIT?

Jistě, že ano. Přihlášky přijímáme v kanceláři JKP ještě během měsíce září, je třeba se ale přihlásit co nejdříve, neboť některé kursy máme již od srpna plně obsazený.

JAKOU ČINNOST VYVÍJEJÍ BĚHEM ROKU VAŠE SOUBORY A ZÁJMOVÉ KROUŽKY?

Činnost v našich souborech a kroužcích je po celý rok bohatá. Neaktivněji pracují naše hudební soubory, dále maňáskový soubor, fotografický kroužek, pěknou činnost začalo vyvíjet i nově založené Divadlo poesie. V letošním roce chceme již definitivně obnovit tradici ochotnického divadla, o čemž bych se zde nerad více rozšiřoval, neboť mnoho se již o tomto napsalo a namluvilo a jak vidíme, zatím bez větších výsledků. Uvidíme, jak se nám to povede v letošním roce. Na naše kroužky a soubory čeká v nové sezóně mnoho odpovědné práce. Všichni členové chtějí co nejlépe reprezentovat naše zařízení. Letos se připojí navíc ještě účast na kulturních podnicích v rámci letošních voleb do Národních výborů, kde chceme obstát co nejlépe!

Chtěl bych také tímto pozvat všechny zájemce, kteří mají chuť pracovat na některém z uvedených úseků zájmové umělecké činnosti, aby přišli mezi nás. Rádi uvítáme každého!

Na závěr bych si přál, aby ve stávající sezóně byli všichni naši návštěvníci spokojeni, aby občané našeho města a pracující našich závodů našli v Jednotném klubu pracujících místo k čerpání uměleckých zážitků, místo ke svému osobnímu vzdělávání a také místo, kde mohou uplatnit své dovednosti!

Za všechny pracovníky JKP se těším na shledanou v sezóně 1971 až 1972!

K ZAHÁJENÍ ŠKOLNÍHO ROKU 1971/1972

Školní rok 1971—72 bude na hranických školách zahájen již tradičním setkáním žáků a učitelů hranických škol s představiteli MěstV KSC, MěstV NF a MěstNV. Letošní slavnostní zahájení školního roku se bude konat, tak jako jiná léta, v Parku kultury pod heslem „V duchu závěrů XIV. sjezdu KSC do práce v novém školním roce“. I když v minulém školním roce byly učiněny první kroky k odstranění všech negativních, oportunistických a antisovětských pozůstatků z let 1968 a 1969, čeká učitele a výchovné pracovníky v novém školním roce velmi mnoho úsilovné práce v boji o správnou orientaci žáků a studentů tak, jak to školám ukládá XIV. sjezd KSC. Proto i v novém školním roce je hlavní důraz položen na ideologickou práci všech výchovných pracovníků, kteří budou muset jednotně, přesvědčivě a s plnou angažovaností na faktech vysvětlovat vše, co ještě není žákům jasné. A je toho ještě věru mnoho. Každý

učitel a vychovatel si musí být vědom, že je odpověden straně a vládě za to, že ve školách budou skutečně vyrůstat politicky zdatní, uvědomění a odborně připravení mladí lidé, kteří v budoucnu budou zapálenými pokračovateli v budování socialistické společnosti. Má-li se tato práce ve školách dařit, pak je třeba, aby z učitelkých řad zmizeli lidé dvou tváří, kteří namísto dobré práce mohou napáchat hodně škod. Stejně tak jakékoliv opatření ze strany učitelů není namístě. Žáci a studenti musejí vědět, že před nimi stojí skutečně socialistický učitel, který také svým chováním a jednáním je příkladem jemu svěřených dětí nebo studentů.

Chtěli bychom vyslovit přesvědčení, že učitelé a vychovatelé hranických škol a výchovných zařízení učiní v nastávajícím školním roce vše pro to, aby byl učiněn další a rozhodnější krok ve výchovně vzdělávacím procesu k cílům vytčeným XIV. sjezdem KSC. Do této práce, která jistě nebude lehká, přejeme všem učitelům, vychovatelům a žákům mnoho zdaru.

Ing. Antonín Grossmann,
předseda školské komise MěstNV

AK. MALÍŘ ANT. RYCHLOVSKÝ VYSTAVUJE V POLSKU

Hranický rodák akad. malíř Antonín Rychlovský, který žije a tvoří v Praze, dosáhl pěkného úspěchu. V září letošního roku bude z iniciativy polských výtvarných kruhů uspořádána výstava jeho díla v Polsku. Jde o výměnnou akci, kterou pořádá naše ministerstvo kultury ve spolupráci s polskými výtvarnými umělci.

Pro výstavu, která bude instalována v Lublinu a později přenesena i do Varšavy, vybral akad. malíř Ant. Rychlovský celkem 48 olejů a kresby, zachycující převážně českou krajinu. Proto také výstavu nazval „Z mé země milované...“. Jak sám umělec při nedávném setkání v Praze prozradil, připravil pro tuto zahraniční výstavu i svůj obraz „Kostelíček“ u Hranic, který už hranická veřejnost mohla vidět na výstavě hranických výtvarníků na podzim 1969. A jak sám akad. malíř Ant. Rychlovský vyznává, v jeho nitru jsou živé stále vzpomínky na Hranice. Také na jeho obrazech velmi často vystupují charakteristické linie a tvary krajiny z našeho okolí, zvláště oblý obrys Hůrky, jak je umělec poznal v dětství a mládí a odnesl ve vzpomínkách do Prahy.

L. Novotný

PUBLIKACE Z DĚJIN UMĚNÍ

V nakladatelství ACADEMIA Československé akademie věd vyšla nedávno objemná práce nazvaná RANÉ STŘEDOVEKÁ ARCHITEKTURA V ČECHÁCH. Její autorka, historička umění Anežka Marhautová, v ní sleduje vývoj architektury na území českého státu, sjednoceného Přemyslovci od 9. století až do založení pražského biskupství a do vlády Břetislavy v X. století. Na velikém množství památek z tohoto období ukazuje, jak byl raně feudální stát bohatý na stavby, vynikající uměleckou rozmanitostí a výzdobou. Připomínáme v našem zpravodaji tuto práci proto, že její autorka, historička umění dr. Anežka Marhautová, roz. Krístková, DrSc., je rodačkou z našeho města a absolventkou hranického gymnasia.

LN

25 LET ZÁVODU MECHANIZACE TRAŤOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČSD HRANICE

Po osvobození v roce 1945 měly Hranice nepříliš rozvinutý průmysl. Největším podnikem byla býv. Kunzova továrna, dnešní n. p. SIGMA, jež se tehdy začíná značně rozšiřovat a modernizovat. Mnohem menší byla tehdy býv. Hellerova textilní továrna, dnešní Karnola. Kromě toho byly v Hranicích dvě menší výrobní stavebních hmot: cihelna a kamenolom, dvě malé pily a jiné malé provozny a dílny.

Bylo tedy před 25 lety pro město a pro zaměstnání jeho obyvatel přínosem, když v roce 1946 zahájila činnost tehdy Traťová materiální správa, jakých bylo v celé síti ČSD v našem státě tenkrát jen celkem šest.

Od založení soustřeďovala hranická Traťová materiální správa několik řemeslnických profesí: stolaře, zámečníky, soustružníky, frézaře, elektrikáře, údržbáře a pracovníky mechanické dílny. Původně se zde prováděly také většinou řemeslné práce: zhotovovaly se zde psací stoly, židle, lavice a jiné zařízení pro kanceláře a nádražní čekárny, značky a návěstidla pro železniční dopravu, dvoukolové ruční vozíky pro dopravu betonové směsi, zvedáky, kbelíky na uhlí, vědra na vodu, prováděly se opravy železničních vah, později i rekonstrukce budek na traťové vozíky. Rovněž provozní podmínky byly skromné: dílny a kanceláře byly umístěny v dřevěném baráku, na který navazovalo skladiště a k němuž přiléhala manipulační kolej. Prvním přednostou v roce 1946 byl ing. Julius Cabalka, po něm vedl od roku 1948 do r. 1952 Traťovou materiální správu ing. Grigorij Novický.

Značný rozvoj nastal už v období dvouletého hospodářského plánu obnovy v letech 1947 a 1948. Podle vlastního dvouletého plánu byla upravena složiště, postaveny dílny pro stolaře a natěrače, pro klempíře, zřízena svařovací rampa, vybaveny vozy pro čety na opravu výhybek a na svařování, zřízena vahařská četa a četa pro opravy hasičích přístrojů. V roce 1950 byl opraven první motorový vozík, který pocházel z Traťové distance na Vsetíně.

Od roku 1951 lze zaznamenat další období rozmachu hranické Traťové materiální správy, která později mění svůj název na Traťové výrobní dílny ČSD. V tomto roce byla postavena zámečnická hala, v dalším roce byla dokončena výstavba nové haly pro automechanizaci. Od roku 1952 za náčelnictví Stanislava Langa přecházejí pracovníci hranických Traťových dílen od dosavadního, v podstatě manuálního způsobu práce, ke strojní výrobě, zaměřené k potřebám železnice a jejího provozu. Místo výroby a oprav drobných předmětů se zavádí provádění oprav motorových vozíků, přestavba vagonů, provádění generálních oprav těžkých strojů na úpravu železničního svršku jako podbíječek, čističek a další mechanizace. Vhodné prostory pro tyto opravy se našly v nové hale pro automechanizaci, kde se také kratší dobu prováděla montáž výhybek, tzv. srdcovek. Stolaři přešli k přestavování a vybavování železničních vagonů. Zahájili rovněž jako prvovýrobu zhotovování útulků pro traťové distance a traťové stavební správy. V roce 1957 byly Traťové výrobní dílny ČSD v Hranicích vybaveny mohutným portálovým jeřábem o váze 217 tun, který se pohybuje podél svařovací rampy. Jeřáb je dílem pracovníků Uničovských strojírů, montáž provedli montéři n. p. Ocelostavby z Brna. Od 1. října 1957 dopravuje jeřáb kolejnice na rampu, kde se svařují do stometrových úseků, které jsou pak montovány na tratích.

V roce 1961 byla v závodě zahájena výstavba kulturního domu, který byl podle uzavřených socialistických závazků dokončen v srpnu 1962. V kulturním domě je prostorný sál, klubovny, noclehárna a kuchyně. Při stavbě tohoto kulturního zařízení odpracoval každý zaměstnanec průměrně více než deset brigádnických

hodin. Za ušetřené prostředky bylo pořízeno vnitřní vybavení. Dokončený kulturní dům byl slavnostně otevřen ke Dni železničářů v září 1962.

Výrobní program závodu je v dalších letech téměř soustavně rozšiřován o nové výrobky, namnoze prototypy. V r. 1963 dokončili pracovníci Traťových výrobních dílen prototyp kolejové sněhové frézy, konstruované pro odstraňování závějí do výše 1,5 metru. Zařízení bylo v lednu 1964 úspěšně vyzkoušeno na úseku Štrba—Poprad. Za velké zimy v roce 1963 se také v dílnách prováděla rekonstrukce leteckých proudových motorů na rozmetače sněhu. Prvních devět kusů se hned uplatnilo v zimě 1963, na podzim téhož roku vyšlo z dílen dalších 12 kusů těchto strojů. V následujícím roce byly zhotoveny tři prototypy kolejových sněhových fréz. Kromě jiného byly také upraveny a přizpůsobeny našim podmínkám tři podkladače železničního svršku, vyrobené v SSSR.

Zvýšené požadavky na výrobu si vyžádaly také plán dalšího rozšíření závodu. Za náčelnictví ing. Boh. Balcárka byl v letech 1964—1965 vypracován generální plán dlouhodobého rozvoje závodu, podle něhož mají být hranické Traťové výrobní dílny v budoucích letech postupně rekonstruovány a podstatně rozšířeny a přitom rovněž zvýšen počet jejich pracovníků.

Aby dílny měly dostatek vlastních odborných pracovníků, bylo v závodě od 1. září 1965 zřízeno vlastní učňovské středisko pro výchovu dorostu. Teoretické vyučování probíhá v odborném učilišti n. p. Sigma, pro praktický výcvik byla v závodě Traťových výrobních dílen zřízena vhodná dílna se sociálním zařízením a klubovnou. V prvním školním roce 1965/66 bylo v prvním ročníku 15 učňů z Hranic a okolí, v roce 1967 se už jejich počet zvýšil na 35 učňů.

Rekonstrukční práce byly zahájeny v roce 1966. Probíhaly ve středisku pro výchovu učňů, v soustružně a těžké obrobně, v kalírně a brusírně. Celá akce se prováděla svépomocí, k jejímu splnění uzavřeli pracovníci dílen 26 individuálních a 11 kolektivních závazků a ušetřili na investičních nákladech asi 450 tisíc Kčs, v dalším roce opět 300 tisíc Kčs. Nová opravná hasičích přístrojů, dokončená v roce 1967, slouží pro opravy těchto přístrojů v celé oblasti ČSD na Moravě a na Slovensku. Stolařská dílna byla upravena na provádění rekonstrukcí železničních vozů. V roce 1968 se prováděly opravy a přestavby vozů pro zvláštní účely, např. ubytovací, nářadové, skladištní apod.

Jako novinky výrobního programu byly v té době zkonstruovány dva prototypy pojezdových jeřábů o nosnosti dvaceti tun. V roce 1969 byl připraven nový systém pásové opravy strojních podbíječek v cyklu 15 dnů, který přináší podstatné zkrácení doby oprav z původních 27 dnů. Tato nová opravářská linka zahájila provoz od dubna loňského roku. V minulém roce provedli pracovníci závodu rekonstrukci čtyř kusů jeřábů sovětské výroby pro naše podmínky. Vedle adaptace sovětské mechanizace podle našich norem ESČ zaujímá podstatnou část výrobního programu v současné době výroba náhradních dílů pro podbíječky a čističky naší i zahraniční výroby. V minulém roce zhotovili náhradní součástky v hodnotě 750 tisíc Kčs pro mechanismy rakouského a švýcarského původu a tím ušetřili značné množství deviz, jež by musely být vynaloženy na dovoz.

V posledních letech mají pracovníci závodu, který od 1. ledna 1966 nese název Mechanizace traťového hospodářství ČSD a v jehož čele je od 1. prosince 1967 náčelníkem František Haša, další významné novinky:

V minulém roce zhotovili prototyp maringotky pro silniční provoz pro čtyři pracovníky. Maringotka má stěny z polyesteru, je zvenku pokryta hliníkovými fóliemi, uvnitř umakartem; váží jen 1.800 kg s veškerým vybavením, takže je možno ji zdvíhat autojeřábem. Maringotky tohoto typu jsou snadno přenosné a lze je spojovat v uzavřenou obytnou pracovní jednotku. Letos už těchto maringotek vyrábějí celou sérii. V současné době také zhotovují nový typ přívěsných kolejových vozíků na deset tun pro přepravu různého materiálu, zejména při opravách tratí. Důležitou novinkou jsou železniční vozy bezpečnostního kabi-

netu s vybavením pro propagaci bezpečnosti v dopravě a předcházení nehodám. Budou vybaveny kromě jiného zařízením pro promítání filmů, magnetofony, budou sloužit pro pořádání přednášek apod. Dva tyto kabinet, které budou v tomto měsíci ke Dni železničářů odevzdány pro provoz, budou sloužit potřebám RVHP.

Pracovníci závodu Mechanizace traťového hospodářství dosahují příznivých výsledků nejen výrobních, ale i hospodářských. Výrobní úkoly nejen soustavně plní, ale i překračují. Pomáhá jim k tomu i socialistické soutěžení a zlepšovatelské hnutí. Socialistické soutěžení se v závodech ujalo už v roce 1950, kdy k 1. listopadu byli vyhlášeni první úředníci socialistické práce: Jindřich Velecký, Miroslav Navrátil, Josef Rössner a Josef Volek. O rozvoji socialistické soutěže svědčí, že v roce 1962 k 1. máji, k XII. sjezdu KSČ a ke Dni železničářů uzavřeli a splnili 28 kolektivních a 47 individuálních závazků. Počátkem roku 1962 pracovaly v závodech dva kolektivy brigád socialistické práce, v průběhu uvedeného roku byl tento titul propůjčen dalším kolektivům. V roce 1964 se tehdy ještě Traťové výrobní dílny umístily v podnikové soutěži dvakrát na druhém a dvakrát na prvním místě a získaly standartu podnikového ředitele a Odborového svazu pracovníků v dopravě. I v posledních letech přináší plnění celopodnikových závazků značné hodnoty: např. v loňském roce k 25. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou vytvořili navíc hodnotu 182 tisíc Kčs, v letošním roce podle závazku k 50. výročí založení KSČ a k 25. výročí založení svého závodu překročili plánované úkoly za první pololetí o 800 tisíc Kčs. Také zlepšovatelské hnutí přináší každoročně dobré výsledky: jen za prvních šest měsíců letošního roku podali pracovníci závodu šest zlepšovacích návrhů s předpokládanou úsporou 180 tisíc Kčs.

Pracovníci závodu Mechanizace traťového hospodářství pamatují každoročně také na potřeby města Hranic a svou práci přispívají k zlepšení životního prostředí jeho obyvatel. Zhotovili už řadu venkovních laviček pro ulice a veřejná prostranství, několik čekáren pro autobusové zastávky nese jejich znak, pro Park kultury pořídili novou bránu, pro nově budované koupaliště oplocení, v rámci patronátu pomáhají hranické I. ZDS a škole ve Stříteži nad Ludinou materiálem pro provádění polytechnické výchovy, v minulých letech poskytovali rovněž odbornou pomoc při opravách zemědělských strojů okolním jednotným zemědělským družstvům atd.

Je nemožné v krátkém článku zachytit historii závodu za dobu 25 let. Ale snad z těchto řádků je zřejmé, že za čtvrt století od zahájení práce v bývalé Traťové materiální správě vyrostl v nynějším závodech Mechanizace traťového hospodářství ČSD v Hranicích rozsáhlý závod, který poskytuje práci velkému počtu obyvatel města a okolí a který zároveň přispívá svým odborným zaměstnáním provozu naší železniční dopravy a plní dobře své rozsáhlé výrobní úkoly. Jeho pracovníci také přispívají nemalou měrou k zlepšení vzhledu města Hranic. O letošním Dni železničářů mohou tedy pracovníci závodu Mechanizace traťového hospodářství v Hranicích s uspokojením pohlédnout na výsledky své 25leté práce.

Za pomoc při zpracování této stati děkuji náměstkovi náčelníka Jaroslavu Masníkovu a kronikářovi Janu Hajnému.
L. Novotný

ZA SOUDRUHEM LUMÍREM PÍSARSKÝM

Vděčně vzpomínáme jednoho z těch, který hrdinně bojoval jako příslušník I. armádního sboru v SSSR, a který po skončení války v nové socialistické armádě i přes těžká válečná zranění, sloužil až do roku 1953. Vděčně vzpomínáme vojáka-hrdiny, přítele a člověka v pravém slova smyslu, našeho spoluobčana

soudruha LUMÍRA PÍSARSKÉHO, plukovníka v. v. Ani se nám nechtělo věřit, když se ráno 27. července 1971 roznesla zpráva, že zemřel náhle dne 26. 7. 1971 ve věku 48 let.

Jeho jméno je nejen navždy spjato se slavnou historií bojové cesty I. armádního sboru v SSSR, ale je také spojeno s historií našeho města, kde Lumír Píсарský žil a pro které pracoval po ukončení vojenské služby v roce 1953. Přesně a odpovědně pracoval jako funkcionář městského národního výboru, jako člen výboru a předseda Svazu protifašistických bojovníků, jako funkcionář Stavebního bytového družstva apod. Posledních 7 let pracoval jako správce rekreačního střediska n. p. Sigma na Vičanově. O své bojové cestě dovedl poutavě vyprávět na besedách pro příslušníky vojenských jednotek, pro mládež ve školách, pro různé organizace apod. Vyprávěl o bojích, kterých se sám účastnil, a ve kterých utrpěl asi sedm těžkých zranění. Mladé lidi měl velmi rád a rád s nimi besedoval a nikdy jim nezapomněl připomenout, aby se učili a pracovali, aby se stali platnými občany naší socialistické republiky a jako takoví, aby nikdy nedopustili nové válečné hrůzy. Sám byl všude, kde byla práce, byl důkladný a svědomitý, všechnu práci vykonával jako člen KSČ, ČSPB a člen SČSP.

A nyní se letmo podíváme do historie jeho vojenského života. Když za druhé světové války vytvářela se československá vojenská jednotka v Sovětském svazu, přišel mezi prvními k odvodu mladý chlapec Lumír Píсарský, kterému nebylo ještě 15 let. Chtěl být vojákem a chtěl bojovat. Na slova tehdejšího pplk. L. Svobody „Vždyť ti, Lumíre, není ani 15 roků a jsi malý“ odpověděl: „Tatínek je také malý a 15 roků mám“. Po této sebevědomé odpovědi si pplk. Svoboda řekl: „No, bude to naše práce“. A tak z uvědomělého malého a slabého chlapce se brzy stal u jednotky oblíbený příslušník, který byl po krátkém čase vyslán do poddůstojnické školy. Absolvoval ji jako jeden z nejlepších a po těžké křtu v bojích, které ho poznamenaly na celý život, se stal důstojníkem Čsl. armády již v prvních bojích v Sovětském svazu.

K dokreslení tohoto stručného životopisu podíváme se do knihy gen. Ludvíka Svobody Z BUZULUKU DO PRAHY, kde mimo jiné se dočteme toto:

Do Buzuluky přijíždějí političtí emigranti, kteří v roce 1939 jen o vlásek unikli gestapu a popravčím špalkům — komunisté, příslušníci Národního hnutí pracující mládeže a mezi jinými i Lumír Píсарský. V další historii „Polní tažení“ pokračuje.

Frontové zakalení vojáků a jednotek brigády v bojích prakticky nepřetržitých, tvořících nakonec řetěz půlročního tažení v zadněperské Ukrajině, vyvrcholilo. Tehdy jen málo chybělo a mohl zaniknout náš první a nejslavnější tank „Lidice“, týž, který dnes stojí klidně a mírumilovně jako věčný svědek oněch velkých, ale i tragických roků u Památníku osvobození na hoře Vítkově v Praze.

Píсарského četa, sledována pěchotou a samopalníky, najíždí na těžko přístupné nepřátelské postavení. Pancéřové čelo útoku má úspěšný den, stroje pracují bez chyby, osádky jsou ve výborné kondici a granáty jako by se jim v těchto dramatických minutách vyhýbaly. Lumír Píсарský je nejen odvážný a bystrý velitel, ale i znamenitý střelec. Odpory se přiblížily na bezpečný dostřel, tank velitele odpaluje první, Lumír Píсарský to bude, jehož zásah uvolní cestu pěšákům Sochrovým chlapcům. Prudký otřes! Nepřátelský granát? Ne, ale tank je vyřazen, zapadl až po věž do „vlčí jámy“. Radiosignál velitele roty, který okamžitě vidí krajně vážnou situaci vedoucího stroje. Stroj je ochromen, nehybný ve vražedné palbě, pravděpodobnost tisíc ku jedné, že v příštím okamžiku vzplane, dobyt přímým zásahem nepřátelských protitankových dělostřelců nebo ferdinanda. Nejdříve se musejí zachránit lidé, osádka tanku, taková skvělá parta. „Z věže ven! Okamžitě! Tank zapálit!“ Tak zní rozkaz velitele roty, rozkaz do písmene odpovídající smrtelnému nebezpečí, hrozbě nevyhnutelného, jak se zdálo, zániku čelního tanku útoku.

První část rozkazu je bleskurychle splněna. „Rozkaz zapálit!“ Vasil Kobulej

vidí Písarského jako v mlze a slova, která mu říká, jako by zněla odněkud z prostoru.

„Co?“ — „Zapálit, neslyšel jsi?“ — „A jen tak? Bez boje?“ Do té chvíle stál Písarský v pozoru, vypjat jako ocelový prut, bledý až popelavý. Teď se snad znatelně uvolnil, rysy obličeje, do něhož se pomalu vracela krev, zvládněly, oči, jako by se prosvětlyly, ožily jiskrou naděje a optimismu.

„Tak já vám něco řeknu. Palte odtud, ale honem a já tu zatím zůstanu, abych vám kryl ústup palbou“. Ticho — nikdo se ani nehnul. „No a potom se za vámi nějak dostanu“, dodal.

„To ne“, protestuje četař Kobulej, „zůstanu tu tedy já“.

Zůstala celá osádka. Uplynul drahocenný čas, ústup by v tomto okamžiku mohl být jen útekem. A to teprve ne. Nepřítel se přirozeně rozhodl využít tísně, v níž se čelo útoku octlo a přešel do rozhodného protiútku.

Už jsem zdůraznil, jak znamenitým střelcem byl poručík Lumír Písarský. A nyní zase jednou nadešla jeho chvíle. Střílí z kanonu čnějícího nad okraj „vlčí jámy“, granáty tříští fašistický protiútok těsně při zemi, to je dobře. Ostatní členové osádky zaujali obranné postavení a pěchotními zbraněmi pomáhají zmařit záměr těch šedozených odnaproti. Podařilo se. Všichni do jednoho přilnuli ke ke svému pancéřovému kamarádu a všichni do jednoho si otírají svoji rozpálenou hlavu. Příjemně to chladí, zavane-li svěží větřík do zvlhlých vlasů. Byla to horká chvíle.

Písarský se opět spouští do tanku, ke kanonu, a zůstává tam nyní až do konce. Ostatní se dali do soustředěné práce. Sedm hodin pod palbou, sedm hodin vleže. Sedm hodin trpělivě, vytrvale kopali, odrážejíce mezi tím nové a nové pokusy nepřítelů o protiútok — aby vyprostili svůj tank z pastí, v níž uvízl. Zapálit? Aní pomýšlení!

Konečně hotovo. A přece ne. Zaskočila rychlostní páka stroj prokluzuje, ne-daří se vyjet. Ale Vasil Kobulej není jen řidičem, Vasil je mechanikem. Páku rozmontoval, závadu odstranil, tak — a vyjedeme.

V tom zahájil nepřítel zběsilou palbu, jakou osádka nezažila za celých těch více než sedm hodin. Co dělat? Ven, do toho — to je jediné řešení, přece tu nebudeme trčet jako terč na pouti. Chlapci se snaží tank vyrovnat, konečně to jde. Písarský míří, střílí, zasahuje, jako když odráželi první protiútok, a již je tu sovětská pěchota, která se proboujela z blízkého postavení. Tentokrát je to sovětská střelecká rota, která nejen maří, ale bez zbytku likviduje, ničí zdroje nepřátelských protiútoků. Slavný tank „Lidice“ je zachráněn.

Je dobře, že dodnes existuje ten slavný tank a že žije i jeho skvělá osádka, kterou zaznamenávám s tehdejšími hodnostmi: velitel podporučík Lumír Písarský, střelec svobodník Ivan Hleba, nabiječ voják Miroslav Krušínský a řidič četař Vasil Kobulej. Buď jim čest navždycky.

Tolik vypráví úryvek z knihy „Z Buzuluky do Prahy“.

Je třeba také vzpomenout, že Lumír Písarský na tanku T-34 „Lidice“ bojoval s tankovou brigádou o svoji rodnou Ostravu. Brigádě tenkrát velel mjr. Janko, rodák od Opavy. Po osvobození vlasti jel na svém tanku spolu s ostatními příslušníky I. armádního sboru na slavnostní vojenské přehlídce 17. května 1945 na historickém Staroměstském náměstí v Praze. Nyní jeho tank „Lidice“ stojí na hoře Vítkově v Praze před Muzeem čsl. armády. Za své bojové činy byl Lumír Písarský nositelem vysokých vojenských vyznamenání.

Na Lumíra Písarského nikdy nezapomeneme a jeho památku uctíme, třeba jen položením kytičky k jeho tanku při příležitostné návštěvě Prahy. Ale jistě se brzy objeví i jiné možnosti, jak projevit tomuto opravdovému člověku, vojáku hrdinovi věčný dík za to, co pro nás on i další hrdinové vykonali, abychom mohli klidně budovat naši socialistickou vlast.

Václav VLASÁK, plk. v. v.

NAŠE BLAHOPŘÁNÍ JUBILANTŮM

DOMESOVÁ Anděla, Máchova 887/4	1. 9. 1891	80 let
MACHALOVÁ Marie, Zborovská 300	8. 9. 1891	80 let
LINHARTOVÁ Emilie, Šmeralova 891	9. 9. 1874	97 let
KUBÁČ Vincenc, Vrchlického 1209	11. 9. 1896	75 let
HORKÝ Václav, sady Zd. Nejedlého 404	12. 9. 1896	75 let
FRÖHLICHOVÁ Gizela, Struhlovsko 1400	13. 9. 1896	75 let
ZAMAZALOVÁ Marie, Trávnícká 458/14	13. 9. 1896	75 let
LANČOVÁ Františka, Polní 1208/8	22. 9. 1891	80 let
HORTOVÁ Marie, Trávnícká 517/13	26. 9. 1896	75 let
KREJČÍ Jaroslav, Fučikova 623	28. 9. 1896	75 let
KUBICA Matuš, Žáčkova 1125	28. 9. 1891	80 let
HOLINKA Alois, Galašova 170	29. 9. 1878	93 let
PROBOJEVOVÁ Anna, 28. Října 123	30. 9. 1891	80 let

PROGRAMY JKP V ZÁŘÍ

Středa	Zahájení školního roku v hudebních kursech
1. září v 15.00 hod. klubovna JKP	
Pondělí	Koncert pro mládež
6. září v 19.30 hod. sál JKP	RECITAL VIKTORA SODOMY
Pondělí	Přednáška pro veřejnost
20. září v 19.30 hod. sál LŠU	JÓGA — zdroj životního optimismu Hovoří L. Osiusová — Zábranská
Čtvrtek	I. divadelní hra v předplatném
23. září v 19.30 hod. sál JKP	J. B. Molière: SKAPINOVA ŠIBALSTVÍ Severomoravské divadlo Šumperk
Pátek	
24. září v 15.00 hod. a 18.00, učebna JKP	Zahájení vyučování v kursech šití

PROGRAMY KIN V ZÁŘÍ

LETNÍ KINO:

- 1.— 2. Čtyři vraždy stačí, drahoušku, ČSSR, mládež ne
- 3.— 6. Komisař Clouseau na stopě, Anglie, mládež ne
- 7.— 9. Grand prix, USA, mládež ne

- 10.—13. Báječná Angelika, Francie, mládež ne
- 14.—16. Rezidentův omyl, SSSR, mládež, ano
- 17.—20. Jaro a portské víno, Anglie, mládež ne
- 21.—23. Bandité v Miláně, Itálie, mládež ne
- 24.—27. Mrtvé oči Londýna, NSR, mládež ne
- 28.—30. Rezident odkrývá karty, SSSR, mládež ano

KINO OKO:

- 1.— 2. Okouzlující, Maďarsko, mládež ne
- 3.— 6. Ženy v ošajdu, ČSSR, mládež ano
- 7.— 9. Kde slunce zapadá, Jugoslávie, mládež ne
- 10.—13. Che Guevara, Itálie, mládež ano
- 14.—16. Ivan Brovkin v civilu, SSSR, mládež ne
- 21.—23. Sonda, Polsko, mládež ano
- 24.—27. Tatínek na neštěh, ČSSR, mládež ano
- 28.—30. Zakázané území, Maďarsko, mládež ano

PŘEDSTAVENÍ PRO DĚTI V KINĚ OKO:

- 4. Bílá mušle, NDR
- 11. Brankář bydlí v naší ulici, ČSSR
- 18. Fotbalová horečka, Anglie
- 25. Kluci, SSSR

POŘADY KLUBU DŮCHODCŮ V HRANICÍCH NA ZÁŘÍ 1971

Začátek všech pořadů v 15 hodin

- 1. 9. ZÁJEZD: Potštátské skály, Olšovec, Kunzov. Pro důchodce zdarma. — Odjezd v 6.30 hodin od hotelu Brno.
- 8. 9. FILM. BESEDA: Barbora Hlavsová. V hlavní roli Ter. Brzková a další naši film. umělci. Sál JKP — přizemí.
- 15. 9. ZÁJEZD DO NEZNÁMA: Jízdné 25 Kčs. Odjezd v 6 hodin od hotelu Brno. Přihlášky v Klubu, Náspy.
- 22. 9. BESEDA k významným výročím: Jana NERUDY (80. výročí úmrtí), Aloise JIRÁSKA (120. výročí narození). Hovoří a ukázkami doprovází ředitelka MLK Jitka Jesenská. Klubovna, Náspy.
- 29. 9. FILM. BESEDA: Dáma v modrém, veselohra. Hrají L. Baarová, O. Nový, A. Nedošínská, N. Gollová aj.

JEDNOTNÝ KLUB PRACUJÍCÍCH V HRANICÍCH

zahajuje programovou sezónu 1971 až 1972 a stále ještě přijímá přihlášky na

DIVADELNÍ PŘEDPLATNĚ

KONCERTNÍ PŘEDPLATNĚ

DIVADLA PRO DĚTI v předplatném.

V měsíci září se můžete ještě přihlásit do kursů JKP —

JAZYKOVÝCH

TANEČNÍCH

POHYBOVÉ VÝCHOVY

HATHAJÓGY

PLETENÍ NA STROJI

POZNEJTE MINULOST NAŠEHO MĚSTA!

Publikaci prom. hist. M. Jaškové, univ. prof. dr. L. Ho-
sáka a dr. Boh. Indry

DĚJINY MĚSTA HRANIC (I. díl)

je možno zakoupit na Městském národním výboru, vnitř-
ní odbor, nebo v kanceláři Cestovní informační služby
ve Svatoplukově ulici.

Odpovědný redaktor: Eva Horáková, členové red. rady: prof. Ludvík Novotný,
Zdeňka Kosová, Oldř. Lukeš, O. Petříček, reg. č. RM 49. — Cena 1 Kčs. — Změ-
na pořadů uvedených v kulturním kalendáři vyhrazena. — Kulturní kalendář
města Hranic vydává JKP Hranice. — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p.,
Olomouc, závod 11, tř. Lidových milicí 3.

